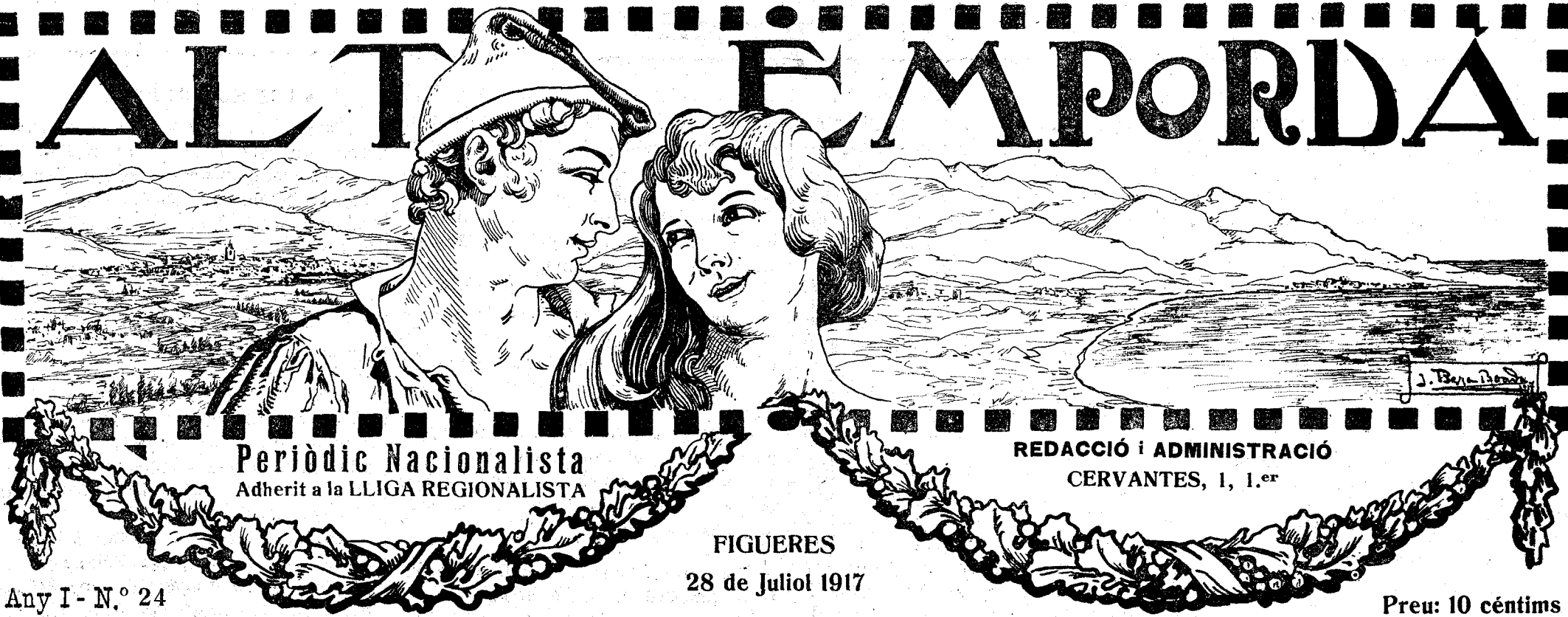

ALT EMPORDÀ

Periòdic Nacionalista
Adherit a la Lliga Regionalista

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ
CERVANTES, 1, 1.er

FIGUERES

28 de Juliol 1917

Any I - N.º 24

Preu: 10 cèntims

La provisió de l'Alcaldia

NOSTRA PROTESTA

Es ja un fet el nomenament d'Alcalde de R. O. en aquesta ciutat.

El Govern, que molts anys feia s'havia abtingut ací d'usar de l'injusta prerrogativa d'eleger ell al primer magistrat de la Ciutat, ja per respecte al sentit democràtic dels nostres ciutadans, ja per no trobar ningú que es prestés a fer de *mingo* burlador de la voluntat popular, ara s'hi ha atrevit, seguint la temerària tònica que sembla llei de sa curta existència, i que aplica a totes les contrades i tocoms del regne que no es blinquen envilits davant del fuet que mostra provocador el Ministre de la Governació.

I a Figueres li ha tocat el torn, i quan menys era d'esperar, quan ocupava dignament el càrreg d'Alcalde un conseller elegit pel sufragi dels seus companys; per mòbils inconfessables, segurament, de Madrid és vingut la designació d'un senyor que ha de substituir a aquell.

Nosaltres en protestem en nostres forces, perquè som partidaris de l'imperi de la sobirania popular, de l'autonomia dels municipis, i perquè considerem un afront i un acte abusiu de centralisme el privar als cabildes municipals i, per tant, als pobles, d'eleger lliure i lliberrimament qui els ha de presidir, qui els ha de dirigir, qui els ha de representar.

Prescindint de persones, i de circumstàncies, nosaltres protestariem del nomenament. També, però, hem de protestar-ne per la significació que el greu moment actual dóna a l'acte del Govern d'En Dato. I també per la persona que ha estat elegida.

Lo primer és prou evident. I no retreurem, per lo segon, velles històries que val més no exhumar. Per adjectivar d'una faisó catalanista la nostra protesta, tan sols hem d'apuntar que, bo i dient-se a sota veu partidari d'un «regionalismo bien entendido», la persona qui ha estat «afavorida» amb el decret reial, més d'una volta en sessions municipals públiques ha fet obstrucció a obres tan catalanes com ho és, per exemple, la de la Biblioteca de la Mancomunitat.

Sembla que són molts els elements de Figueres que han protestat i protestaran encara. Malhauradament, són també altres, i no pocs, els elements que avantposant personalismes a condicions, veuen amb simpatia lo que deuriem reprovar enèrgi-

cament. Mes, tant si la protesta té una eficàcia com no, els ciutadans conscients ja sabran què pensar-ne de l'acte del Poder usurpador d'un dret sagrat de la democràcia, i amb el temps se'n veuran les conseqüències.

Amb motiu del nomenament fet pel Govern d'Alcalde de R. O. per la nostra ciutat, han sigut cursats els següents telegrama i missatge:

Excmo. Señor Presidente Consejo Ministros.

Madrid.

Fuerzas políticas de esta ciudad elevan enérgica protesta contra nombramiento alcalde Real Orden actuales circunstancias considerándolo agravio sentimientos autonomistas Figueras y violación derecho elección legítimo representante.

Martín Inglés, Paulino Geli, José Salleras, Diputados Provinciales.

Martín Carreras, por Junta Comarcal Unió Federal.

José Serra Fàbrega, por Junta Municipal Unió Federal.

Sebastián Lloret, por Centro Unió Federal.

V. Capdevila, por Joventut Unió Federal.

Felipe Llonch, por Lliga Nacionalista Alt Empordà.

Carlos Jordà, por Comissió Acció Política Nacionalista Alt Empordà.

J. Sans Roquer, por Joventut Nacionalista.

Puig Pujadas, por EMPORDA FEDERAL. José Serra, por NUEVO FIGUERAS. Jaime Maurici, por ALT EMPORDA.

Honorable senyor:

Gairebé en els mateixos moments en què els representants en Corts de Catalunya i de l'Espanya viva s'ereren reunits en magna Assemblea i aprovaven i defensaven unes conclusions a favor de la més ampla autonomia dels Municipis com a complement de l'autonomia de les regions, el Govern que actualment regeix els destins del nostre Estat llançava damunt la ciutat nostra un nomenament d'Alcalde de R. O., talment com una resposta burlesca a l'una-

nimitat de pensar i sentir dels ciutadans figuerencs al costat de les qüestions plantejades pels desitjos de renovació de l'Assemblea per vós gloriosament presidida.

Figueres, de llargs anys ençà, no ha tingut alcaldes de R. O., puix els Governos de Madrid permetien que fos la lliure voluntat dels seus lliures ciutadans aquella qui posés la delegació honrosa de la ciutat en les mans de qui més legítimament podia ostentar-la.

Avui, honorable patrici, i en els solemniais moments d'alentorn de l'acte pels parlamentaris realitzat, el Govern centralista arrebaça aquest dret de sobirania, i intenta d'imposar a Figueres,—que no n'havia sentit la necessitat,—un Alcalde fet a la seva imatge i semblança, el nomenament del qual ja és arribat.

A vós que, avui per avui, ben orgullosament podeu gloriar-vos d'haver sabut encarnar un dels més grans moments de l'història d'un poble, us posem el fet en coneixença, a la vegada que us pregaríem, i ja agraim, que féssiu per manera de que la positiva eficàcia de l'Assemblea per vós presidida impossibilités aquests inhàbils actes del Govern de Madrid.

Visqueu llargs anys.

Figueres, a 24 de Juliol de 1917.

—Martí Inglés, Paulí Geli, Josep Salleras, *Diputats Provincials*.—Per la Junta Comarcal d'U. F. N. R. *Martí Carreras*.—Per la Junta Municipal d'U. F. N. R. *José Serra*.—Pel Centre d'Unió Federal *Sebastià Lloret*.—Per la Joventut d'U. F. N. R. *Ventura Capdevila*.—Per la Lliga Nacionalista de l'Alt Empordà, *Felip Llonch*.—Per la Joventut Nacionalista, *J. Sans i Roquer*.—Per la Comissió d'Acció Política de la Lliga Nacionalista de l'Alt Empordà, *Carles Jordà*.

PREMSA: Per *Empordà Federal*, Antoni Vilà. Pel *Nuevo Figueras*, Josep Serra. Per *Alt Empordà*, Jaume Maurici.

Honorable senyor President de l'Assemblea dels Parlamentaris. Barcelona.

Si bé per raons al·legades el Diputat senyor Cusi no ha posat la seva firma juntament amb les altres que figuren en el missatge i telegrama de protesta que transcrivim, va enviar, però, personal-

ment un telegrama al Ministeri de la Governació protestant també del nomenament d'Alcalde de R. O.

Se'ns assegura que el senyor Monegal, la firma del qual per idèntiques raons a les manifestades pel senyor Cusi tampoc hi figura, ha telegrafiat també en semblant sentit de protesta.

ECOS

No és que la setmana passada la censura suprimís aquests «ecos», no. Ells espontàniament foren els que callaren davant el palpitant interès de ressenyar en aquestes planes l'Assemblea de Parlamentaris Catalans celebrada a despit del Govern d'En Dato.

Per ara i tant, cal confessar que la restricció a la premsa acordada per En Sánchez Guerra, aquí quasi no s'és notat.

Fins ara, el censor figuerenc ha exercit sa ingrata missió amb bon seny i correcció que cal aplaudir.

D'ara en avant, caldrà veure com maneja l'inquisitorial mesura el senyor que de R. O. ha de fer la felicitat dels figuerencs.

I caldrà tenir-ho ben present.

* *

Figueres, si no fos la tramuntana seria una excel·lent ciutat d'hivern. Però per ella no és ciutat d'hivern, com tampoc ho és a'istiu.

En tot temps, però a l'istiu sobre tot, quan plou els carrers estan intransitables; quan no plou hi ha tal quantitat de pols arreu, que és una cosa afrosa, molesta, bruta i perillosa.

Ni l'higiene, ni la comoditat, ni l'estètica, abonen l'imprevisió del Municipi que té carrers i places en estat vergonyós com el nostre.

Mentre contra el tal estat de coses l'altre jorn l'ecoista indignat clamava, un regidor que baladrejava en un rotlle al·legant que no veia la necessitat ni l'utilitat de l'Emprèstit, quedava auriolat momentàniament per un dens núvol de pols que alçat havia un auto en passar brunzent.

Oh ironia de Patzar! El núvol de pols era més eloqüent que cent discursos, i no obstant el regidor no va capir-ne l'evidència.

* *

Hi han coses dels cridats a fruit de les vanitats i lloers que el món esmerça als privilegiats ja per ses qualitats naturals, ja per allò que la gent apel·la bona estrella, que fóra interessant sapiguer-ne les emocions íntimes que produeixen al pendre'n possessió o a l'asolir-les.

Serien curioses unes notes confidencials de l'emoció del poeta en guanyar la flor natural, d'un estudiant al rebre el títol de llicenciat, d'un autor dramàtic a l'ésser ovacionat en la nit de l'estrena,

d'un ciutadà quan és ungit pel poble amb la magistratura de representant seu en les corporacions públiques.

Més curioses, però, serien els antecedents, trucs, combinacions i emocions íntimes, precisades per a arribar a ocupar un càrrec que pertany de dret a l'elecció popular, per obra i gràcia d'uns senyors que regeixen els destins d'un Estat, escamotejant i explotant la voluntat d'un Poble.

Ben aprop d'aquí en tenim un cas, que si es podés contar confidencialment tindria antecedents ben còmics; però la censura.....

EUTRAPELI.

NOTES POLÍTQUES

EL «TINGLADO» ELECTORAL

Mentre l'ordre i la tranquil·litat regnen a tota Espanya,—paraules diàries que amb monotonia de cant de cigala repeteix el darrer heroi del ministeri de la Governació,—el cap pare de l'exèrcit deensors treballa hardidament i a la callada preparant la fornada de diputats idonis per a tenir-ho tot a punt quan conveniències partidistes facin necessària la convocació a noves eleccions. I com si el passat 19 havés estat un dia com els altres i no en servés el poble el record de una diada de glòria i la seguretat d'una influència decisiva pel canvi del sistema polític, continuen posant en pràctica els desacreditats procediments, i ens arriben fins a nosaltres, esonyats habitants de la capital d'un partit judicial, i en forma d'alcalde de R. O., les malles de la xarxa que per a pescar diputats *cuneros* estenen arreu, arreu els obligarques centralistes.

No sabríem explicar, però en virtut de quina associació d'idees se'ns ha acudit al parlar d'eleccions el record dels «tinglados» de festa major que, a voltes, quan més distrets estan els músics, se'n van per terra per culpa, a lo millor, d'una falca mal posada. Quisab si el que amb tanta cura està montant. En Sánchez Guerra farà aquesta fi i de l'enfonament en sortiran inútils els instruments per a fer concerts... entre els partits de torn.

EXEMPLE

A l'afirmar la justícia amb què eren regits els súbdits de l'antiga Corona d'Aragó no es fa més que constatar un fet demostrat amb l'estudi de qualsevulla institució d'aquells temps.

Així és de notar de quina faisó, obligats com estaven els catalans a seguir al Rei

quan es trobava en guerra dintre el seu territori, es podien lliurar d'aquesta obligació mitjançant el pagament d'una quantitat que no era uniforme, sinó que estava en relació amb els mitjans de què disposava cada ú, regla de justícia que en els temps que correm és de doldre manqui en les lleis de recrutament.

TIBERI G.

Al volt de l'Assemblea del 19

UNANIMITAT

Les mentides oficials que sobre la gloriosa Assemblea dels Parlamentaris celebrada el 19 d'aquest mes, han pogut ésser escampades a l'eixopluc d'una censura despòtica i atrevida, no han pogut resistir, però, l'embranchida vigorosa de la veritat nua i crua que a desgrat de totes les males arts usades pel Govern s'ha obert pas arreu.

La grandiosa manifestació de ciutadania que s'era intentada de fer passar, ja que no desaparebuda, d'una manera força reduïda o retallada, ha merescut en tots els llocs on hi és arribada una guspira del foc de renovació que s'hi abratlava, la gran consagració que adquireixen els pregons i necessaris esdeveniments que bentost arriben a enlairar els esperits en una tensió unànim d'íntima satisfacció.

Ja ha passat la diada que d'un temps ençà en tota boca era pronunciada, i en l'història d'un poble, i en la de la seva reivindicació, hi ha pres lloc en una de les seves planes més glorioses. Però aquella diada s'obria com un pòrtic; i més enllà de l'entrada s'hi destriava un caminal a seguir, i el caminal ja va seguint-se.

La diada de la primera sessió de l'Assemblea no és una ratlla ni un termini: és una de les monjoies que indicaran la ruta trescada per a obtenir el canvi total d'una política abjecta, corrompuda com les aigües fangoses i empantanegades dels bassals mai renovats.

La tasca ja és iniciada. Hi cal ara la cooperació de tothom, l'ajuda de tots aquells qui en les conclusions aprovades s'hi han sentit interpretats en llurs pensaments i desitjos: però fem que la cooperació sigui ben feconda.

El Govern, l'autoritat inhàbil, no ha sabut trobar més resposta a les conclusions que li han sigut remeses que la de negar la celebració de l'Assemblea invicta. Tant de cinisme deixa esmaperdut; tanta desaprensió subleva. Però una resposta ja és dibuixada arreu de Catalunya i d'Espanya: la total adhesió a aquella obra salvadora d'un Poble i d'una Pàtria.

Sessió de la Diputació Provincial

Va reunir-se en la tarde del dia 13 del corrent a Girona la Corporació provincial per a celebrar la tercera sessió de l'actual període.

Fou presidida per Don Agustí Riera i hi assistiren els diputats senyors Monegal, Riu, Masramón, Inglès, Irla, Arola, Carbó, Coromina, Solà, Tuyet, Puig, Iglesias, Salleras, Roger, Culi i Sabater. Va aprovar-se l'acta de la sessió anterior.

El President, després d'excusar la no assistència dels senyors Vilallonga, Huguet i Geli, va manifestar que havia deixat de complimentar l'acord respecte a la relació de crèdits a l'Estat, per haver-hi advertit un descuit d'importància com és el de no incloure-hi la liquidació i abonament de las quantitats corresponents a la «provincia» per estades de dementes en el Manicomí Provincial.

A proposta del senyor Riera s'acordà incloure l'esmentada liquidació en la relació de crèdits a l'Estat.

El Sr. President manifestà a la Corporació que degut a les circumstàncies

actuals s'han creat en l'administració problemes de difícil resolució i que per a solucionar-los és precis que la Presidència es vegi voltada del prestigi de la Corporació.

El senyor Roger, davant de les manifestacions del senyor President, formulà una proposició verbal per a que s'acordés donar-li un vot de confiança respecte a la relació d'abonament de crèdits.

Després d'haver-se retirat de la presidència el senyor Riera i ocupar-la el senyor Carbó, se discuteix la dita proposició que va donar lloc a un llarg debat, essent en definitiu aprovada la proposició en votació nominal per nou vots contra set.

Ocupada la presidència de nou pel senyor Riera, enterat del resultat de la votació va donar les gràcies als diputats que li atorgaren el seu vot.

El senyor Roger va dir que s'era enterat de que les Diputacions de Barcelona i Lleida havien creat càtedres de llengua catalana en les Normals de Mestres a petició de l'«Associació Protectora de l'En-

senyança Catalana», i tenint entès que aqueixa Associació també va sol·licitar-ho d'aquesta Diputació feu notar la conveniència de que es portés a cap la realització de semblant propòsit.

El senyor President li contestà donant-li amples explicacions dels acords presos sobre aquest assumpte.

El senyor Arola exposà la conveniència de que les manifestacions del senyor Roger s'alcessin a proposició i fos nomenada una comissió encarregada de portar a terme la creació de les referides escoles.

Després se presentaren altres proposicions que passaren a les Comissions respectives, suspenent se la sessió a tres quarts de deu de la nit per a passar aquelles a reunir se.

A les onze del matí de l'endemà dissabte va renuar-se la sessió, assistint hi els mateixos senyors diputats llevat dels senyors Carbó i Puig, i fou presidida per Don Agustí Riera.

Oberta la sessió va donar-se lectura de la següent proposició firmada pels senyors Roger, Riera, Iglesias, Monegal, Masramón, Inglès, Arola, Salleras, Irla, Culi i Sabater:

«Els diputats que sotscriuen, tenint en compte que la Diputació va acordar en principi en sessió de primer de maig de 1916 a petició de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, de Barcelona, crear una Càtedra de Llengua Catalana en quiscuna de les escoles de Mestres i de Mestresses d'aquesta ciutat, nomenant una Comissió de senyors diputats per estudiar l'assumpte amb la Comissió que per aquest mateix objecte designés l'Exc.m. Ajuntament, i que malgrat haver transcorregut més d'un any des d'allavors no s'ha realitzat aquell estudi ni s'ha dictat resolució definitiva, i no dubtant que aquesta Diputació creurà com l'anterior que la creació de dites Càtedres respon a una necessitat cultural i pedagògica,

»Tenen l'honor de proposar a la Diputació se serveixi acordar concedir a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana una subvenció de 500 pessetes anyals per a instaurar unes Càtedres de llengua catalana en quiscuna de les Escoles de Normals de mestres i de mestresses d'aquesta Ciutat.»

Va passar a la Comissió per el seu dictamen.

Seguidament passaren a discussió les següents ordres del dia.

Comissió d'Hisenda

Va donar-se lectura de l'informe que quedà damunt la taula en la sessió anterior sobre el compliment de la regla 12 del Reial Decret de 3 març darrer, disposant que del 1.º de gener de 1917 ençà l'assignació que les Diputacions provincial satisfaran a l'Estat per les despeses que originin les inspeccions de 1.ª ensenyança, escoles normal, instituts incorporats de 2.ª ensenyança i escoles d'Arts i Indústries deixarà d'ésser quota fixa i estarà en relació amb les despeses i productes del servei. La Comissió digué en el seu dictamen que la Diputació no pot traspasar el límit que fixa per cada servei.

Després d'un llarg debat sobre aquest extrem, i d'un detallat resum del senyor President, fou aprovat el dictamen amb el vot en contra dels senyors Arola i Irla, manifestant aquests que el seu vot obeïa a creure que el dictamen no respon a la realitat del moment.

S'aprovà la distribució de cabals del present mes que importa la quantitat de 82.016'12 pessetes i la del vinent mes d'Agost que puja a 61.444'65 pessetes.

S'aprovà per unanimitat una moció del senyor Irla sobre liquidació d'atrossos en l'escalafó dels mestres.

S'aprovà un dictamen proposant varies transferències de crèdits i la formació d'un pressupost extraordinari per la quantitat de 53 mil pessetes.

Comissió de Foment

S'aproven les dietes del senyor Arquitecte provincial i del seu ajudant durant els trimestres primer i segon d'aquest any, i la liquidació de les obres del camí veinal de Sant Esteve de Guialbes a la carretera de França.

Es denegada una subvenció sol·licitada per l'Ajuntament de Sant Pere Pescador per a la construcció d'obres d'adob d'un pas en el riu Fluvià, per haver-hi l'intenció de fer una obra definitiva.

S'acorda expressar a la Mancomunitat Catalana l'agraïment de la Diputació pel donatiu de 100.000 pessetes destinades a la construcció de camins veinals, i que la dita quantitat sigui distribuïda per la Comissió de Foment.

Se dona compte del retorn per la Direcció General d'Obres Públiques del projecte del camí veinal de Sant Miquel del Corp a la carretera de Santa Coloma de Farnés a Sant Joan de les Abadesses. S'acorda acudir de nou a la Direcció General.

Fou aprovada una instància del President senyor Riera al Consell de Ministres, sol·licitant que en el conveni que feu la Diputació amb l'Estat en 1903 sobre camins veinals, el tipus de subvenció del 48 per 100 se reguli pel pressupost de contracte i la mateixa cosa en la modificació de traçat—, tenint en compte la puja que han sofert els jornals i materials de l'època ençà en què va firmar-se el conveni.

Comissió de Governació

Són desestimats varis recursos contra acords de la Junta Municipal de varis pobles, i d'altres en són estimats.

S'acorda notificar al Governador Civil que procedeix aprovar les ordenances municipals presentades per l'Ajuntament d'Osor, i que procedeix declarar d'utilitat pública, i insertar aquest acord en el B. O., respecte a l'expedient d'expropiació forçosa instruit per a l'allargament i urbanització de la Rambla de Figueres.

Se concedeix llicència a l'Ajuntament de Port Bou per a entaular recurs contenciós-administratiu contra una providència del Governador Civil revocant un acord de l'indicat Ajuntament.

S'aproven: la Relació de socors sumministrats per l'Alcaldia d'Olot als presos en el segon trimestre del present any; Comptes del primer trimestre de l'Hospital i Hospici per liquidació amb el Manicomí de Salt; Comptes de les presons del segon trimestre; i d'obres de reparació de l'edifici de la Diputació.

Comissió Central

Se dona lectura d'un dictamen de la Comissió denegant el premi sol·licitat per la Societat «Centro Moral Gerundense» per a la celebració d'uns Jocs Florals a Girona.

Després d'alguna discussió és votat el dictamen que fou rebutjat per 7 vots contra 6.

Veient que en el capítol de subvencions no hi figurava més que la quantitat de 83 pessetes s'acordà concedir a l'esmentada societat 75 pessetes.

S'acorda concedir, a petició del senyor Iglesias, la quantitat de 150 pessetes al Director del Centre d'excavacions de Tossa, la qual suma, per estar, com s'ha vist, agotat el capítol de subvencions, haurà d'incloure's en el Pressupost Extraordinari.

Queda damunt la taula una instància de Don Josep Gou i Playa sol·licitant una subvenció per a completar els seus estudis en l'Escola de Belles Arts de Barcelona.

Se concedeix una subvenció de 50 pessetes a la Lliga del Bon Mot, i altra de 250 pessetes a l'Ajuntament de Girona per al vuitè concurs de Ramaderia.

En vista d'una instància de l'oficial i jornalero de la panaderia de Beneficència provincial s'acorda concedir-los un aug-

"La Electricidad"

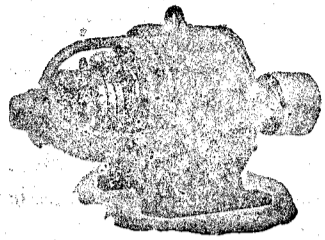
de Sabadell

MOTORS ELECTRICS

MOTO - BOMBES

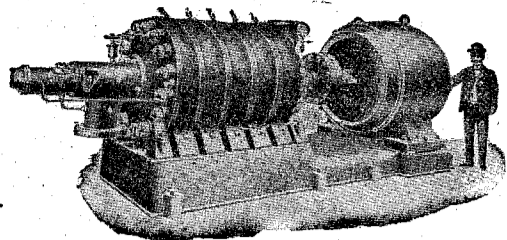
TURBINES

MATERIAL ELECTRIC

Demaneu preus i pressupostos als
UNICS REPRESENTANTS per a la comarca

Fills de JOAN LLONCH i POUS. -- FIGUERES

CENTRE D'ESPECIFICS

NACIONALS i ESTRANGERS

DIPOSIT D'AIGÜES MINERO

MEDICINALS - SUEROS

i VACUNES

ORTOPEDIA

PERFUMERIA

HIGIENICA

ESPECIALITATS

Farmacèutiques FERRAN

Fosfomaltina granular. Poderós
tònic reconstituent.

Neurokefaline. Especific segur i ino-
fensiu per a calmar rapidament el mal de
cap i dolors nerviosos.

Matacus vegetal. Infal·lible per a expulsar els
cucs intestinals de les criatures.

Lloció capilar. Higiene del cap. Hermoseja el cabell;
evita i deté sa caiguda.

Tòpic callicida. Cura radicalment els ulls de poll i dureses
dels peus.

Dipòsit General: Farmacia FERRAN - FIGUERES

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

REPRESENTANT EN BARCELONA i MADRID

CARRER DE LA FORSA, 8. 1.er - GIRONA

TELEFON INTERURBÀ NUM. 40

Camisería COLL

PLACA CONSTITUCIÓ, 24

FIGUERES

Es l'antiga casa de confiança per comprar camises,
colls, punys, genres de punt i tota mena de roba blanca
per a senyores i nens.

CAMISES A MIDA, CONFECCIÓ ACURADA

Especialitat en vestits de batejar

MAGATZEMS DE FERRO i FERRETERIA

Fills de Joan Llonch i Pous

Palau (Placeta), 13. - FIGUERES

MAQUINARIA AGRÍCOLA

CUINES ECONOMIQUES

(Per a llenya, carbó i serradures)

CAIXES PER A CABALS

BATERIA DE CUINA

i tota mena d'articles per a obres i construccions.

Fàbrica de glaç

i Cambra Frigorífica

Per a detalls i condicions dirigir-se a la Fàbrica
Carrer de la Concepció, 17. (Telèfon 71) - FIGUERES

Són admesos anuncis per a aquesta plana en l'Administració

del Setmanari.